

ZAVRSEN VANREDNI SABOR SPC SAOPSTENJE ZA JAVNOST VERONAUKA SE VRACA U SKOLE?

Arhijereji Srpske Pravoslavne Crkve, na celu sa Njegovom Svetoscu Patrijarhom srpskim G. Pavlom, sabrani u Patrijarsijskom dvoru u Beogradu, od 1. do 3. novembra 2000. godine, odrzali su vanredno zasedanje Svetog Arhijerejskog Sabora. U zasedanju su ucestvovali svi arhijereji, osim Njegovog Visokopreosvestenstva Mitropolita srednjezapadnoamerickog Hristifora, koji je bio opravdano odsutan. Blagodarni Bogu sto se - prvi put posle 60 godina - sastaju u slobodnoj Otadzbinu, saborski Oci, uvidjajuci da uspeh misije Crkve u trecem milenijumu u velikoj meri zavisi od kvaliteta nastavnog, naucnog i pedagogskog rada crkveno-prosvetnih zavoda, najveći deo ovog zasedanja su posvetili pitanjima crkvenog skolstva.

U tom cilju, Sveti Arhijerejski Sabor je doneo vise odluka koje se odnose, na sprovođenje novog nastavnog plana i programa bogoslovija Srpske Pravoslavne Crkve, poboljšanje materijalnog stanja crkveno-prosvetnih zavoda, poboljšanje kadrovske strukture i unapređenje crkvene prosvete uopšte. Sveti Arhijerejski Sabor je usvojio predlog Njegovog Preosvestenstva Episkopa sumadijskog G. Save da dosadnja isturena odeljenja Bogoslovije Svetog Save u Kragujevcu, svoj rad nastave kao samostalna Bogoslovija Svetog Jovana Zlatousta. Ovim su nasa Crkva i narod obogaceni jos jednim duhovnim rasadnikom u vinogradu Gospodnjem.

Odluceno je da, u znak stalnog molitvenog secanja Srpska Pravoslavna Bogoslovija u Srbiju od sada nosi ime Svetog Petra Sarajevskog, mucenicki postradalog, za vreme Drugog svetskog rada.

Njegovo Preosvestenstvo Episkop dalmatinski G. Fotiji, umoljen je da preduzme potrebne mere da Bogoslovija Sveta Tri Jerarha sto pre nastavi svoj prekinuti rad u manastiru Krki, kao mestu svog osnivanja i visedecenijskog rada.

Za inspektora bogoslovija Srpske Pravoslavne Crkve postavljen je protojerej-stavrofor Dusan Dacic, dosadnji rektor Bogoslovije Svetog Save u Beogradu, a za novog rektora Bogoslovije Svetog Save izabran je protodjakon dr Dragan Protic, vanredni profesor Bogoslovskog fakulteta.

Donete su i odluke vezane za uspostavljanje doslednog pridrzavanja discipline u nastavi i vaspitanju, poboljšanje uslova smestaja, nabavke udzbenika i prirucnika.

Posebnu paznju Sabor je posvetio uvodjenju verske nastave, kao redovnog predmeta, u osnovne i srednje skole SR Jugoslavije, i u tom cilju formirao komisiju za izradu nastavnog plana i programa, na celu sa Njegovim Preosvestenstvom Episkopom branicevskim G. Ignjatijem

U vezi istupanja Njegovog Preosvestenstva Episkopa milesevskog G. Filareta u predizbornom periodu u nasoj zemlji, Sveti Arhijerejski Sabor saopstava javnosti da se Njegovo Preosvestenstvo Episkop milesevski G. Filaret pred Svetim Arhijerejskim Saborom pokajao zbog svojih istupanja, moleci oprostaj. Licno, Njegovo Preosvestenstvo Episkop G. Filaret ovom prilikom moli sve one koje je svojom izjavom sablaznio i ozalostio da mu oproste.

Sveti Arhijerejski Sabor prima pokajanje Njegovog Preosvestenstva Episkopa G. Filareta, ali se ogradjuje od njegovih istupanja.

3. novembra 2000. u Beogradu

Susret poglavara SPC i Zaka Klajna

PATRIJARHOV APEL O IZMIRENJU ODJEKNUO U SVETU

Njegova Svetost Patrijarh Srpski Gospodin Pavle razgovarao je juce u Patrijarsijskom dvoru sa glavnim administratorom misije Ujedinjenih nacija za Bosnu i Hercegovinu Zakom Klajnom.

U izjavi novinarima po završenim jednocasovnim razgovorima, Klajn je podsetio da je jula 1997.

poslednji put boravio u SRJ, a da je razlog njegove posete patrijarhu Pavlu, pre svega, da "licno izrazi divljenje poglavaru Srpske Pravoslavne Crkve zbog njegove pozitivne uloge u toku smene vlasti u SRJ". Klajn je naglasio da je patrijarh Pavle sa svojom moralnom porukom i apelom na izmirenje koji je odjeknuo u svetu, imao veliki uticaj ne samo na Srbe u SRJ vec i na Srbe u dijaspori.

"Posebno smo razgovarali o položaju Srba u Istocnoj Slavoniji, koji se iz dana u dan stabilizuje, kao i o mogucnostima da se ekumenski rese problemi, obnove verski objekti i omoguci funkcionisanje sve cetiri verske zajednice u Bosni i Hercegovini (BiH)", rekao je Klajn.

Prema njegovim recima, uspostavljen je centralni bankovni racun, a namera je da se pronadju medjunarodni finansijski izvori za obnovu verskih objekata u BiH.

On je dodao da je cilj njegove misije da se istovremeno preseku trake na sva cetiri verska objekta, u ciju ce se obnovu uloziti sredstva medjunarodne pomoci i da se podjednako i ekumenski pomognu sve verske zajednice u BiH.

VOJNICI SE POVUKLI, ALBANCI PLJACKAJU

Kosovska Mitrovica, 6. novembra

U selima juzno od Kosovske Mitrovice poslednjih dana znatno je smanjeno prisustvo vojnika iz sastava Kfora, sto je dovelo do sve ucestalijih upada albanskih ekstremista i pljacki srpskih kuca i imanja. Zbog toga je predsednik Izvrnog odbora Srpskog nacionalnog veca Kosovske Mitrovice Oliver Ivanovic uputio protestno pismo komandantu severnog sektora Kfora generalu Kristijanu Falzonu i zatrazio da mirovnjaci "prestanu sa eksperimentima kojima ugrozavaju bezbednost preostalih Srba u Pokrajini". U poslednja tri dana u selu Svinjare, albanski pljackasi ukrali su osam krava od svojih komsija Srba.

NOVI MUCENIK OTAC HARITON (LUKIC)

(1960-1999)

Otac Hariton Lukic bio je monah u manastiru Svetih Arhangela kod Prizrena. Rodjen je 21. novembra 1960. u centralnoj Srbiji i zakaludjerio se na Kosovu 1995. Kidnapovan je od naoruzanih ljudi koji su nosili uniforme i oznake OVK 16. juna 1999 na ulicama Prizrena. U vreme njegovog nestanka u prizrensku oblast vec su bile usle nemacke trupe u sastavu KFOR-a. Za njima su nahrupile bande OVK ekstremista koji su ubijali i kidnapovali prvih dana desetine Srba u gradu. Telo oca Haritona nadjeno je blizu Prizrena 8. avgusta 2000. Telo je bilo obezglavljeno i tesko unakazeno. Do sada nije pronadjena glava oca Haritona. Prema nalazu vestaka za sudsku medicinu ostaci oca Haritona nadjeni su u neobezenom grobu na groblju albanskog sela Tusus kod Prizrena. Postoje mnogi dokazi da je telo bilo ostavljeno nepokopano posle ubistva, jer je preostao samo kostur. Nadjeno je da mu je bilo polomljeno nekoliko rebara kao i leva ruka. Nedostaju glava i nekoliko kicmenih prsljenova. Telo je nadjeno u odecu koja je prikazana na fotografijama. Utvrđeno je da mu je prsluk rasecen s preda, sto bi moglo ukazati da mu je stomak bio rasporen. Rupe u predelu oko srca bi mogle ukazati da je izboden nozem. U svakom slucaju bila je bolna smrt.

Za nas koji smo ziveli sa ocem Haritonom i bili svedoci njegovog krstovaskrskog puta, trenuci neizmerne tuge mesaju se sa radoscu jer smo dobili jos jednog molitvenika pred Prestolom Bozijim, jer po recima Gospodnjim "pred Bogom nema zivih ni mrtvih nego su svi zivi". Sveti Novi prepodobnomucenice Haritone moli Boga za nas!

Sahrana oca Haritona (Lukica) obavice se u manastiru Crna Reka, gde je i pocео svoj monaski podvig, u ponedeljak 13. 11. 2000. godine posle svete arhijerejske liturgije.

KRAJ DISKRIMINACIJE PREMA SRBIMA U SVETU

Brisel, 5. novembra (Beta)

Predstavnici Svetskog Sabora Srba i niza udruzenja Srba iz Zapadne Evrope u Briselu su se dogovorili da u decembru odrze osnivacki kongres srpske dijaspore u Evropi, na kojem ce utvrditi sta treba da ucine srpske organizacije i nove vlasti u Beogradu, da bi Srbi u inostranstvu koji cine trecinu srpske nacije postali integralni deo svog naroda i drzave.

Kljucni zahtevi su da se nikad vise ne dozvoli diskriminatorni odnos kakav je prema dobrom delu Srba u inostranstvu imao predjasnji Milosevicev rezim i njegova diplomatsko-konzularna sluzba, kao i da se Srbima u rasejanju obezbedi drzavljanstvo, pravo da uestvuju na izborima i budu birani, povoljno regulise pitanje sluzenja vojnog roka, na "razumnu meru" svedu do sada preskupe konzularne i druge takse.

Ocenjeno je, medjutim, da za ucesce Srba u inostranstvu vec na izborima od 23. decembra u Srbiji jos nema ni tehnickih, ni zakonskih i politickih uslova i narocito nije moguće obezbediti delotvoran nadzor prestavnika stranaka iz Srbije na izborim mestima u inostranstvu.

To se nikako ne moze, kako je reseno, poveriti staroj strukturi Milosevicevog rezima i dalje postojećoj u konzularno-diplomatskim predstavnistvima.

RUGOVA NECE RAZGOVORE S BEOGRADOM

Berlin, 5. novembra

Predsednik Demokratske lige Kosova Ibrahim Rugova odbacio je, u intervjuu minhenskom nedeljniku "Fokus", mogucnost pregovora s novom, demokratskom vlascu u Beogradu, insistirajuci na nezavisnosti pokrajine.

Rugova je taj svoj stav objasnio nepoverenjem prema vlasti u Beogradu, isticuci kako, po njegovom uverenju, "vlast moze tamo da se zacas promeni". On je, istovremeno, izrazio zelju da "nezavisno Kosovo" postane clan NATO jer bi to, po njegovom misljenju, pruzilo Kosovu zastitu i sigurnost.

ZASTITITI PRAVA SRBA NA KOSOVU

Problemom Srba ne bavi se nijedna nevladina organizacija. Za Srbe ne postoji sloboda kretanja, mnogobrojni slucajevi krsenja istraznog i pravosudnog postupka Helsinski odbor za ljudska prava u Srbiji uputio je juce otvoreno pismo specijalnom izaslaniku

generalnog sekretara Ujedinjenih nacija Bernaru Kusneru u kome se upozorava da se problemom zaštite ljudskih prava srpske i ostalih nealbanskih zajednica na Kosmetu ne bavi nijedna nevladina organizacija.

Kako se navodi u saopštenju Helsinskog odbora, nakon posete njegovih predstavnika juznoj srpskoj pokrajini sa zaljenjem je konstantovano "da ni medjunarodne nevladine organizacije ne doprinose znacajnije poboljsanju položaja manjinskog stanovništva na Kosovu".

"Pored opstepoznate cinjenice da za Srbe ne postoji sloboda kretanja, posebno zabrinjava to sto se na Kosovu danas vode brojni procesi protiv kosovskih Srba, kojima medjunarodne institucije za funkcionisanje pravnog sistema i za bezbednost na Kosovu ne pridaju gotovo nikakvu paznju", kaze se u pismu Kusneru.

Helsinski odbor skrenuo je paznju Kusneru da se, prema informacijama dobijenim od predstavnika srpske zajednice na Kosovu "optuzenim Srbima ne obezbedjuje posteno i pravicno sudjenje". Zbog toga je ta nevladina organizacija zatrazila od Kusnera da proveriti tvrdnje predstavnika srpske zajednice sa Kosova da se cesto sprovode nasumicna hapsenja bez naloga i bez pokrenutih istraznih radnji, da se optuznice ne sastavljaju precizno, a "pritvoreni Srbi se veoma cesto i po nekoliko meseci nalaze u zatvoru pre nego sto se podigne optuznica".

U pismu se navode i drugi slucajevi kršenja istraznog i pravosudnog postupka, posebno kada su u pitanju optuzbe protiv kosovskih Srba i s tim u vezi, Helsinski odbor je od Kusnera zatrazio sto skoriji odgovor na postavljena pitanja.

Helsinski odbor za ljudska prava u Srbiji zatrazio je od Kusnera da odredi termin sastanka sa njegovim predstavnicima, kako bi detaljnije razgovarali o problemima nealbanskih zajednica na Kosovu.

Dogovor u Kosovskoj Mitrovici

TRI SRPSKE LISTE ZA LOKALNU VLAST

Kosovska Mitrovica, 2. novembra

Na danasnjoj konferenciji za novinare portparol UN za mitrovicki region, Majkl Kic je rekao da su se juce po podne civilni administrator UN na Kosovu i Metohiji Bernar Kusner i Oliver Ivanovic, lider mitrovickih Srba, dogovorili o ucescu Srba u lokalnim vlastima kao predstavnici u kosovskometohijskim opstinama na severu Kosova, gde Srbi cine vecinu.

Majkl Kic je kazao da su Bernaru Kusneru stigle tri liste sa srpskim predstavnicima: "jednu je predala SNV severno Kosovo i gospodin Oliver Ivanovic, drugu SNV Gracanica (na cijem je celu vladika Artemije), a trecu SNV centralnog Kosova".

Britanski komentatori ocenjuju ulogu Londona u agresiji NATO

VISOKI OFICIRI OBAVLJALI "PRLJAVE POSLOVE" NA KOSMETU

London, 2. novembra

Britanska vlada je koristila visoke oficire oruzanih snaga za politicke "prljave poslove" na Kosovu i Metohiji i tokom agresije NATO na Jugoslaviju, ocenjuju danas britanski komentatori.

Britanski ministri su, istice se, trazili od visokih oficira da govore neistinu i javno brane politiku vlade, sto u britanskim prilikama nije dozvoljeno.

To je sinoc poslanicima Parlamenta potvrdio vazduhoplovni general ser Dzon Dej. On je clanovima parlamentarnog Komiteta za odbranu priznao da mu je vlada naredila da govori sa novinarima "Sandej tajmsa" i brani politiku premijera Tonija Blera u agresiji na Jugoslaviju.

U tome se on, priznao je, sluzio neistinama. Jedna od tih neistina je, kako istice londonska stampa, i njegova izjava da je premijer Bler bio "samo nekoliko sati od odluke o kopnenoj invaziji na Kosmet". To, medjutim, nije tacno, ukazuje komentator "Dejli telegrafa".

OSVECENA IKONA VREMENA

Branislav Skrobonja: "O racunanju vremena i pravoslavnom kalendaru" - "Sveti knez Lazar", Eparhija rasko-prizrenska, 2000.

U izdanju Eparhije rasko-prizrenske kao cetvrti podlistak casopisa "Sveti knez Lazar" na ovogodisnjem, 45. Beogradskom Sajmu knjiga predstavljena je knjiga Branislava Skrobonje "O racunanju vremena i pravoslavnom kalendaru". O knjizi koja je najavljena kao "nezaobilazni prirucnik u svakoj buducjoj raspravi po pitanju pravoslavnog kalendara i prelaska na opsteprihvaceno zapadno racunanje vremena" govorili su episkop rasko-prizrenski Artemije (Radosavljevic), svestenik Trajan Kojic, Predrag Bajcetic i autor.

Problematika racunanje vremena, koja zaokuplja ljudski um onoliko dugo koliko traje nasa civilizacija, u knjizi Branislava Skrobonje "po prvi put na ovim prostorima nudi znalacko, jasno i pregledno upoznavanje sa svim dosadasnjim pokusajima, koje su ljudi kroz istoriju cinili da bi dosli do sto tacnijeg racunanja fenomena koje se zove vreme". Kako se culo na promociji, "kroz istoriju raznih nacionalnih

kalendara', autor upoznaje citaoce i sa religijama tih naroda, sa njihovom materijalnom i duhovnom kulturom", nudeci im na jednom mestu sve sto je vezano za pojam kalendara.

U knjizi je posebno detaljno obradjeno, kod nas i politicki osetljivo pitanje crkvenog kalendara, ukljucujuci problematiku odredjivanja datuma Vaskrsa, Papske refomacije i reakcije koju je ona izazvala u pravoslavnom svetu. "Ova knjiga je nastala po Bozjem providjenju i verovatno ima duboki znacaj - predupreti teznju nekih u nasem narodu i Crkvi u zelji za promenom 'pravoslavnog' kalendara, kako bi se i mi utopili u opste prihvaceni 'zapadni kalendar' i nase praznike praznovali po novom kalendaru", istakao je vladika Artemije, govoreci o knjizi koju je sveštenik Kojic nazvao "osvecenom ikonom vremena".

J. Tasic

Pravoslavna enciklopedija u izdanju Pravoslavne reci KNJIGA ZA DUSU

U cast dva milenijuma hriscanstva, novosadska izdavacka kuca "Pravoslavna rec" objavila je Veliki pravoslavni bogoslovski enciklopedijski recnik, odnosno srpski prevod cuvene Pravoslavne enciklopedije, koja se u izdanju Ruske pravoslavne crkve pojavila 1913, a obnovljena je 1992. godine. Knjiga je stampana dvotomno, u luksuznoj opremi u graficko-stamparskoj radionici Vojne stamparije. Za prevod s ruskog jezika zaslužni su vrhunski profesionalci Udruzenja naucnih i strucnih prevodilaca Vojvodine, uz strucnu redakciju profesora Bogdana Kosanovica i protodjakona Radomira Rakica.

Na vise od hiljadu strana Pravoslavna enciklopedija sadrzi preko 12.000 odredinca u kojima su objasnjeni svi pojmovi bogoslovske, filozofskog, liturgijskog, crkveno-prakticnog i istorijskog karaktera koji se ticu Pravoslavlja. Poznavaooci tvrde da je sastavljena na osnovu najboljeg istrazivanja u oblasti bogoslovske znanja, koji garantuje temeljita ruska skola. Profesor Bogdan Kosanovic preporucio je Enciklopediju kao "knjigu za dusu".

J. T.

Udruzenje profesionalnih fotografa i SPC IZLOZBA POSVECENA PRAVOSLAVNOJ TEMATICI

Udruzenje profesionalnih fotografa Jugoslavije u saradnji sa Informativnom sluzbom Srpske pravoslavne crkve i Studiom za projektovanje i izgradnju Hrama Svetog Save, organizuje godisnju izlozbu fotografije pod nazivom "2000 godina hriscanstva", koja ce ujedno biti i posvecena ovom jubileju.

Nagrada za nabolju fotografiju nosice ime umetnika fotografije pokojnog Petra Otoranova, koji je veliki deo svog stvaralastva posvetio pravoslavnoj tematici i poslednjih deset godina fotografisao sve faze izgradnje Hrama Svetog Save.

Nagradna plaketa "Petar Otoranov" bice dodeljena na otvaranju najuspesnijem ucesniku izlozbe. Motivi moraju da budu vezani u najsirem smislu za pravoslavnu tematiku (obicaji, praznici, obredi, arhitektura, freske, ikonopisi, unistene ili ostecene crkve, grobovi, scene molitve, svestena lica, simboli...).

Postavka izlozbe bice prenesena na sajt SPC i Udruzenja profesionalnih fotografa Jugoslavije.

D. J.

Stejt dipartment najavio OBNAVLJANJE ODNOSA JUGOSLAVIJE I SAD

VASHINGTON (Beta - AFP) - SAD nameravaju da diplomatske odnose sa SRJ obnove u "vrlo bliskoj buducnosti", mozda vec od naredne sedmice, saopstio je Stejt dipartment.

- Cinimo napredak. Mislimo da cemo biti u stanju da formalno obnovimo nase diplomatske odnose u vrlo bliskoj buducnosti - izjavio je portparol Stejt dipartmenta, Ricard Baucer, odbijajuci da iznese precizan datum obnavljanja diplomatskih odnosa.

Jedan drugi zvanicnik Stejt dipartmenta izjavio je, medjutim, da nije iskljuceno da do toga dodje vec naredne sedmice. Obnavljanje diplomatskih odnosa bice izvršeno razmenom pisama izmedju jugoslovenskog predsednika Vojislava Kostunice i predsednika SAD Bila Klintonu. Baucer je izrazio zelju da do toga dodje istovremeno kad ponovo budu otvorene ambasade dve zemlje.

PRITISAK NA SRBE DA PRODAJU KUCE

Gnjilane, 4. novembra

Crkveno-narodni odbor Gnjilana danas je saopstio da su albanski kriminalci nocas razvalili ogradu oko kuce Novice Cukica u Ulici Stojadina Trajica i uklonili bodljikavu zicu pored ograde koju su postavili vojnici Kfora posle tri prethodna napada.

U saopstenju Odbora se navodi da je cilj te akcije bio da Cukic sto pre "proda" kucu, jer se nalazi u ulici koja izlazi na vaznu gradsku saobraćajnicu. Takva lokacija je veoma atraktivna za izgradnju poslovnih i stambenih objekata, kakvi se podizu po celom gradu, pa je i pritisak za otkup takve kuce veoma

zestok.

Isti izvor navodi da su u Gnjilanu gotovo sve kuće čiji su vlasnici Srbi "na prodaju" i da svako "odugovlačenje" podstiče albanske kriminalce da krenu u "noćne posete".

U Gnjilanu ima još oko 570 Srba, računajući i stotinak onih koji povremeno borave u njemu. Oni žive u 175 domaćinstava i pod svojim "nadzorom" drže blizu 250 kuća svojih suseda i rođaka.

Sredinom prošlog meseca Crkveno-narodni odbor je, evidentirajući humanitarne i socijalne potrebe preostalih Srba, utvrdio još oko 450 kuća u srpskom vlasništvu, od čega je skoro polovina u tuđem posedu, a od oko 3.000 stanova koji su okupirani i nasilno useljeni u dve trećine nije promenjen vlasnik.

OPASNOST OD USPORAVANJA POMOCI SRBIJI

Berlin, 4. novembra

Nemački analitičari izražavaju danas zabrinutost zbog krize privremene srpske vlade, ocenjujući da ona može usporiti dotok neophodne hitne pomoći Srbiji, što bi moglo rezultirati nezadovoljstvom građana pred decembarske izbore.

Dobro funkcionisanje privremene srpske vlade je neophodno baš zbog saradnje sa donatorima pomoći iz inostranstva, koji moraju imati jasno definisane partnere za razgovore, ocenjuje danas levicarski "Nojes Dojcland" iz Berlina.

Konzervativni berlinski "Velt" i liberalno-levi "Zidojce cajtung" iz Minhena pitaju se zašto je srpskim socijalistima toliko stalo baš do sefa tajne policije Radeta Markovića, kad su se dosad već - doduse, ne baš dobrovoljno - odrekli tolikih drugih poluga vlasti. Jedini odgovor mogao bi biti, smatraju oni, pokušaj da se prikriju neke ranije ilegalne aktivnosti Markovićeve službe.

Polozaj Radeta Markovića je, međutim, bezizlazan i on će neizostavno morati da ode, bolje pre nego kasnije, ocenila je i privatna televizijska stanica NTV.

Mnogo bolje su, međutim, vesti iz Savezne skupštine, prenosi nemačka agencija DPA, jer se tamo juče i danas sve odvijalo bez neprijatnih iznenađenja.

Za Nemce je posebno značajno imenovanje novog ministra inostranih poslova, Gorana Svilanovića, jer je Nemcima stalo da što pre budu obnovljeni diplomatski odnosi njihove zemlje i Jugoslavije.

Svilanović se već krajem iduće nedelje očekuje u Berlinu, postoje Fondacija Fridrih Ebert, bliska vladajućoj Socijaldemokratskoj partiji (SPD), najavila njegovo učešće u jednoj podijum diskusiji u petak, 10. novembra, na temu "Srbija između narodnog ustanka i demokratije".

MOSKVA:

OPASNE ALUZIJE VASINGTONA

Moskva, 4. novembra

Zvanična Moskva veoma je zustru u subotu reagovala na informacije pojedinih medija u Sjedinjenim Američkim Državama da Vashington i dalje stoji iza ideje o nezavisnosti Kosova. činjenicu da pojedini uticajni krugovi u američkoj administraciji i dalje podržavaju otcepljenje južne srpske pokrajine od matične republike, u ruskoj prestonici ocenjuju kao izuzetno opasnu.

Prema recima predstavnika za štampu Ministarstva inostranih poslova Ruske Federacije Aleksandra Jakovenka, u Moskvi veruju da bi "čak i sama priča o nezavisnosti ovog dela srpske teritorije mogla među kosovskim Albancima da izazove veoma opasnu iluziju da mogu da se otcepe od matične države i dobiju nezavisnost, koja bi ih potom odvela u okrilje dugo najavljivane velike Albanije.

Jakovenko je podsetio da je Rezolucijom 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija jasno istaknuto da je cilj mirovne misije na Kosovu, između ostalog, očuvanje teritorijalne celovitosti i integriteta Savezne Republike Jugoslavije a nikako njen raspad.

"To su bili i osnovni uslovi kojima su se rukovodili Rusija i ostale zemlje kada su usvajale pomenutu rezoluciju", naglasio je portparol ruskog ministarstva.

Jakovenko je jasno stavio do znanja da bi eventualna podrška Vashingtona ideji o nezavisnom Kosovu "predstavljala grubo kršenje duha i teksta Rezolucije 1244".

Problem Kosova značajno se u ruskoj prestonici vezuje i za kampanju koja se vodi uoči predsedničkih izbora u SAD. Tako predsedavajući Komiteta za međunarodne odnose državne Dume Rusije Dmitrij Rogozin iznosi stav da dvojica predsedničkih kandidata - Albert Gor i Džordž Bus Mladji - mnogo ne odstupaju jedan od drugog kada se radi o razrešavanju problema kao što su oni koji su se nadvili nad Bliskim istokom i Kosovom.

"Bez obzira na to što je Gor, naizgled, manje agresivan, za nas u Rusiji obojica su jednako 'jastrebovi'", iznosi Rogozin. Po njegovom mišljenju, stav Gora prema dvema uzarenim tackama na našoj planeti čak je i zesci nego stav njegovog sefa Bila Klintonu, o čemu, uostalom, govore i dela i dokumenti koji se vezuju za stavove aktuelnog potpredsednika SAD prema Kosovu i Bliskom istoku.

Inače, moskovska štampa je još pre neki dan objavila informaciju o značajnim nesuglasicama koje su se pojavile na relaciji Vashington - London a koje su, takodje, vezane za Kosovo, odnosno za uporno

lobiranje SAD medju evropskim saveznicima da podrze nezavisno Kosovo.

Kako kazu izvori bliski britanskim politickim vrhovima, cak ni svojevremeni najagresivniji zastupici ideje o obezbedjenju nezavisnosti juzne srpske pokrajine raketnim udarima vise ne slede svoje vasingtonske partnere.

Posebno nakon demokratskih promena u SR Jugoslaviji i povratka zemlje u svetsku organizaciju.

S. Samardzija

DNEVNA SAOPSTENJA SRPSKOG NACIONALNOG VECA Kosova i Metohije

Gracanica, 2 novembar 2000

SPECIJALNI PREDSTAVNIK UN ZA NESTALA LICA HENRIK AMNEUS POSETIO GRACANICU

Danas je u manastiru Gracanica protosindjel Sava Janjic u ime SNV KIM razgovarao sa Specijalnim predstavnikom UN za nestala lica na Kosovu i Metohiji, Svedskog diplomatu Henrika Amneusa. O. Sava je amb. Amneusa upoznao sa velikom zabrinutoscu srpskog naroda u Pokrajini zbog toga sto se vec vise od godinu dana nista konkretno ne preduzima u cilju pronalaska i oslobodjenja kidnapovanih Srba. SNV KIM poseduje liste sa vise od 1000 nestalih i kidnapovanih lica, koji su nestali vecinom nakon zavrsetka rata. U najvećem broju slucajeva te Srbe su oteli pripadnici OVK, narocito u prvih nekoliko meseci i to u neposrednom prisustvu desetina hiljada vojnika NATO alijanse. SNV KIM je vise puta podrzala zahteve za oslobodjenjem albanskih politickih zatvorenika ali nazalost predstavnici albanskih politickih partija nikada se nisu konkretnije zauzeli za pronalazak i oslobodjenje kidnapovanih Srba, istakao je protosindjel Sava.

Oslobadjanje dr. Flore Brovine i rad na otpustanju ostalih politickih zatvorenika u Srbiji predstavlja vrlo ohrabrujuci korak koji ce, nadamo se, biti pracen vecom spremnoscu albanskih politickih predstavnika na saradnju povodom pitanja nestalih Srba.

Medju Srbima na Kosovu i Metohiji postoji cvrsto uverenje da je u toku KOLEKTIVNA KRVNA OSVETA koja se u tradiciji ovih prostora od strane vecine Albanaca podsvesno ne shvata kao zlocin vec pitanje casti pojedinca i naroda. Otuda medju Albancima gotovo da ne postoji stvarnog otpora prema posleratnim zlocinima nad srpskim civilima koji se smatraju manje vise prirodnom posledicom zlocina pocinjenih za vreme rata, naglasio je sa zaljenjem predstavnik SNV KIM protosindjel Sava.

O. Sava je trazio od ambasadora Amneusa da se aktivno zalozi kako bi se kidnapovani Srbi, ukoliko su jos u zivotu oslobodili a ukoliko nisu barem dostojno sahranili. U poslednje vreme sve je vise identifikovanih tela Srba koji su se do sada vodili kao nestala lica, sto jos vise izaziva bojazan medju porodicama nestalih, posebno imajući u vidu da jos blizu 600 nadjenih tela na Kosovu nije identifikovano. Narocito zabrinjava cinjenica da Misija UN do sada gotovo nista nije ucinila da bi se nestala lica pronasla iako postoji mnogo svedocenja o odgovornosti pojedinih Albanaca, pripadnika OVK koji su organizovali i mozda jos drze sabirne logore za otete Srbe.

Jedan od prvih koraka Misije UN u pravcu resavanja ovog bolnog pitanja predstavlja otvaranje kancelarije za nestala i kidnapovana lica u Gracanici. Za Srpsku Pravoslavnu Crkvu i SNV KIM kao i celu srpsku zajednicu ovo pitanje je od najviseg prioriteta i na njemu se insistira prilikom svakog susreta sa medjunarodnim predstavnicima. SNV KIM je u redovnom kontaktu sa Udruzenjem porodica nestalih lica, Centrom za humanitarno pravo i Crvenim Krstom. G. Randjel Nojkic je redovni clan komisije PSK za nestala i zatvorena lica. Ova komisija trenutno treba da izda album sa stotinama fotografija odece pronadjene na jos neidentifikovanim lesevima sirom Kosova i Metohije.

KOMENTAR

KOLIKO JE NEZAVISNA KOMISIJA RICARDA GOLDSTONA ZAISTA NEZAVISNA

Takozvana Nezavisna medjunarodna Komisija za Kosovo (Independent International Commission On Kosovo) formirana je na inicijativu svedskog premijera g. Gorana Persona i pojavila se u zizi javnosti svojim obimnim Izvestajem o Kosovu (Kosovo Report) koji je objavljen 3. novembra 2000. Ovu komisiju koju vodi Ricard Goldston iz Juzne Afrike, u siroj javnosti poznat kao Glavni tuzilac Haskog Tribunala za bivsu Jugoslaviju u periodu 1994-1996, cini jos dvanaest medjunarodnih clanova koji se na razne nacine bave pitanjem Balkana i Kosova. Ova "nezavisna" Komisija je samoinicijativno, bez formalnog mandata UN ili neke od vlada, uzela na sebe obavezu da se bavi pitanjem buduceg statusa Kosova da bi neposredno pred albanske lokalne izbore i u vreme glasila o promeni americkog stava o pitanju nezavisnosti izašla sa predlogom tzv. USLOVNE NEZAVISNOSTI KOSOVA. Celokupna ideja uslovne nezavisnosti zasnovana je na uverenju da ce kosovski Albanci stvoriti jedno demokratsko drustvo za sve gradjane sto bi po misljenju clanova Komisije bilo dovoljno za trajno resavanje pitanja Kosova priznanjem nezavisnog statusa, buduci da po Goldstonu SRJ nema pravo na Kosovo.

Medjutim, veoma je neobicno da jedno ovako uverenje dolazi u vreme kada su kosovski Albanci gotovo uspeli nakon godinu i po dana etnickog terora i progona da ociste skoro celo Kosovo, koje danas postoji

kao jedina teritorija u Evropi gde se ljudi ubijaju i zive izolovano iza bodljikave zice samo zato sto pripadaju drugom narodu i govore drugim jezikom. (Ne)zavisna Komisija o tome gotovo nista ne govori i lamentuje samo nad uzasima rata. Da su Kosovski Albanci kojim slucajem ulozili napor da na Kosovu obezbede normalan zivot svih gradjana i sprece nasilje protiv civila drugih nacionalnosti predlog (Ne)zavisne Komisije bi mozda bio i razumljiv, medjutim katastrofalna losa situacija postovanja osnovnih ljudskih prava i sloboda najveci je DEMANT kako zahtevima za neposrednu nezavisnost samih Albanaca tako i predloga (Ne)zavisne Komisije. Clanovi Komisije kao da ne znaju da je temeljito etnicki ociscen najveci deo Pokrajine i to ne samo od Srba vec i od drugih, manjinskih, zajednica dok se i dalje nemilice unistava srpska imovina i ruse pravoslavne svetinje. Pisac ovih redova sa punom sigurnoscu moze da ustvrdi da nijedan clan ove Komisije nikada nije posetio srpsku zajednicu koju duhovno predvodi Vladika Artemije i porazgovarao barem sa jednim srpskim predstavnikom u medjunarodnoj administraciji Kosova. Zato nije ni nikakvo cudo da Ricard Goldston dolazi jucer u etnicki cistu albansku Pristinu da govori o uslovnoj nezavisnosti i pritom se susrece SAMO sa albanskim liderima i predstavnicima Misije UN, dok ne nalazi za potrebno da se upozna sa predstavnicima zajednice koja zivi iza bodljikave zice samo nekoliko stotina metara od kancelarije Bernarda Kusnera ili vile Ibrahima Rugove.

Pitamo se koliko je jedna takva Komisija nezavisna i koji su njeni zadaci i pravi ciljevi? Da li je rec mozda o pokusaju da se ideja o nezavisnosti, koju niko od zvanicnih politickih krugova na Zapadu nema smelosti javno da podrzi, proturi preko jedne akademske grupe koja se o pitanjima i problemima Kosova upoznaje iskljucivo preko g. Rugove i Hasima Tacija. Medju brojnim iskrenijim medjunarodnim predstavnicima na Kosovu i Metohiji ne postoji ni najmanja sumnja da bi eventualno nezavisno Kosovo bilo etnicki cista albanska teritorija koja bi vrlo brzo postala nukleus buduće albanske federacije ili unije drzava kao politicki rafinisane i suptilnije verzije ideje Velike Albanije. Nije ni tesko zamisliti sta bi jedna etnicki ociscena albanska unija u ekspanziji nataliteta, politickih apetita i organizovanog kriminala znacila za Evropu, a posebno za obližnje zemlje kao sto je Makedonija. Umesto da se veca paznja obrati grubim krsenjima ljudskih prava, rusenja crkava i manastira, pljacki privatne imovine, vladavini albanske mafije i prostitucije, svetskoj javnosti se kao najbolja ideja predlaze upravo legitimizacija jednog procesa etnickog ciscenja koje je s druge strane kaznjavano bombardovanjem Srbije.

Za Srbe na Kosovu i Metohiji sasvim je jasno da se u formi retorike o demokratskom i nezavisnom Kosovu priprema projekat etnicki ciste dzzave u kojoj bi eventualno bilo mesta samo za retke politicki podobne pripadnike nacionalnih manjina. To pokazuje ponasanje doslovno svih albanskih politickih faktora ne samo u posleratnom periodu vec i u celokupnoj novijoj istoriji Balkana.

Otuda srpsko protivljenje ovoj ideji nije protivljenje slobodi samoopredeljenja albanskih stanovnika juzne pokrajine vecinski srpske Republike Srbije i SRJ vec protivljenje ideji etnickog ciscenja, diskriminacije, krsenja ljudskih prava i sloboda. Kosovo i Metohija nikada ne mogu niti smeju biti pod represivnom vlascu bilo kojeg rezima ali mogu i moraju da ostanu autonomni i sastavni deo jedne transformisane demokratske drzave kojoj pripadaju po medjunarodnom pravu. U protivnom bi se otvorili ponovo procesi etnicke homogenizacije teritorija na Balkanu.

Nije ni potrebno spomenuti da Komisija ne uzima u obzir upravo vazan stav iz teksta sporazuma u Rambujeu koji je de fakto inkorporiran u RSB 1244 i koji kaze da ce se mehanizam za odredjivanje trajnog statusa Pokrajine temeljiti ne samo albanskog naroda na Kosovu vec i celokupnog stanovnistva SRJ kojoj Kosovo i Metohija pripadaju. S druge strane mehanizam podravumeva i vaznost Završnog helsinskog Akta i medjunrodnog prava po kojima ne moze biti odvajanja jednog dela teritorije suverene drzave bez saglasnosti te drzave, narocito ukoliko je ona priznata od strane UN kao sto je to slucaj sa SRJ.

Stoga na samom kraju ne mozemo a da ne zakljucimo da (Ne)zavisna Komisija ne samo ne nastupa sa moralnog stanovista, zanemarujući stradanje Srba i manjina u Pokrajini i izbegavajući susrete sa njima, vec i politicki-pravnog stanovista, buduci da ne uzima u obzir ove cinjenice.

Zato je jucerasnja poseta sudije Goldstona Pristini jasan pokazatelj da je rec jos o jednoj nazovi nezavisnoj grupi ljudi koja radi pod snaznim uticajem albanskog lobija, kao sto je to uostalom slucaj sa Medjunarodnom kriznom grupom (ICG), istoricarem Noelom Malkomom i drugim krajnje proalbanski nastrojenim intelektualcima koji su do jucer prolivali suze nad Albancima a danas hladno okrecu lice od brojnih srpskih, romskih i drugih zrtava jer one ne idu u prilog njihovoj ideji i slobodnom i cistom albanskom Kosovu.

protosindjel Sava Janjic

* U prilogu dostavljamo vidjenja i gledista srpskih predstavnika na Kosovu i Metohiji koji nisu direktno ukljuceni u rad SNV KIM. Na ovaj nacin nase citaoce zelimo da obavestimo o citavom spektru politickih stavova kosovskih Srba u ovom politicki vrlo osetljivom periodu.

Info sluzba SNV KIM

Marko Jaksic, potpredsednik DSS i predstavnik SNV Kosovske Mitrovice 1. novembar 2000

KOSOVSKA MITROVICA - Potpredsednik Demokratske stranke Srbije (DSS) Marko Jaksic izjavio je 1. novembra u Kosovskoj Mitrovici da je Demokratska opozicija Srbije na Kosovu i Metohiji protiv ucesca Srba u opstinskim organima vlasti nakon lokalnih izbora odrzanih 28. oktobra u pokrajini.

"Srbi nisu ucestvovali na izborima i niko nema prava da ih imenuje osim srpskog naroda", rekao je Jaksic na konferenciji za novinare u sedistu DSS u Mitrovici.

DOS na Kosovu i Metohiji nije dostavio spiskove sa imenima Srba koji bi eventualno bili imenovani u lokalnim organima vlasti u pokrajini, dodao je Marko Jaksic.

Jaksic je o pritvorenicima u kosovsko-mitrovackom zatvoru rekao da "cenu placaju oni Srbi koji su ostali na Kosovu i Metohiji i koje policija UNMIK-a hapsi bez dokaza".

"To su politicki zatvorenici, a (sef UNMIK-a) Bernar Kusner formira politicko pravosudje. Njega niko nije ovlastio da formira kosovsko pravosudje, da izdaje uredbe i vracanjem ukinutih zakona demontira srpsku drzavu", rekao je Jaksic.

Potpredsednik DSS Marko Jaksic je zatražio da pravda bude jednaka za Srbe i Albance i da iz zatvora budu pusteni svi nevino zatoceni Srbi, a da se sudi samo onima protiv kojih postoje dokazi i svedoci. (Beta)

Kosmet je najveći problem vlasti SRJ

BEOGRAD - Pobjeda Ibrahima Rugove na lokalnim izborima na Kosovu za Srbe ne znaci nista, jer Rugovina partija i partija Hasima Tacija imaju isti pogled na resenje problema na Kosovu. Naime i jedan i drugi se zalazu za nezavisnost Kosmeta i imaju isti negativan odnos prema Srbima u ovoj pokrajini - izjavio je u razgovoru za "Blic" Oliver Ivanovic, predsednik SNV Kosovske Mitrovice, i dodao:

- Za ove izbore Srbi nisu bili zainteresovani, pre svega zbog nepostojanja sigurnosti za zivot i imovinu Srba, minimuma slobode kretanja, ali i zbog toga sto se ne primenjuje Rezolucija 1244, narocito onaj deo koji se odnosi na povratak Srba na Kosovo.

Kako ce Srbi konstituisati lokalnu vlast u opstinama gde su vecina, s obzirom da nisu ucestvovali na izborima

- Lokalna vlast u tim opstinama bice konstituisna na osnovu predloga koji mi ponudimo, ali imacemo obavezu da ostavimo dovoljan broj mesta za nesrpsko stanovnistvo. Ocekujem teske pregovore o konstituisanju vlasti u Kosovskoj Mitrovici, Strpcima i Novom Brdu, gde Srbi cine vecinu. Po nekim projektima predvidjeno je da u ovim opstinama Srbi imaju podjednak broj odbornika, kao i druge nacionalnosti, sto je za nas neprihvatljivo, jer Srbi ne smeju da se osecaju ugrozenim.

Nova savezna vlast najavila je formiranje komiteta za Kosovo pri Saveznoj vladi.

- Od nove savezne vlasti ocekujem da osnuje ministarstvo a ne komitet za Kosovo, jer bi osnivanje jednog takvog ministarstva znacilo resenost predsednika SRJ Vojislava Kostunice da zeli da pomogne Srbima na Kosovu. Osnivanje komiteta lose bi odjeknulo medju Srbima u pokrajini, jer to ne bi davalo garancije da ce nam biti bolje. Kosmet je najveći problem sadasnje jugoslovenske vlasti.

Da li ce povratak SRJ u UN pomoci da se Rezolucija 1244 pocne postovati, narocito u onom delu koji se odnosi na povratak Srba na Kosovo

- Ocekujem da se Srbi na Kosovo pocnu vrasati u prolese naredne godine. Ukoliko se to ne dogodi, nisam optimista po pitanju resenja kosmetskog problema, jer bi se tenzije povecale, a mozemo ocekivati i novi rat. Sto se tice medjunarodne zajednice, ona je do sada koristila Milosevicevem rezim kao izgovor za neprimenjivanje Rezolucije 1244.

Postoji li mogucnost da Srbi naparave zajednicku platformu za resenje problema na Kosovu

- Postoji, jer mi se ne razlikujemo u ciljevima, a to su opstanak Srba u pokrajini i povratak onih koji su otisli. Razlikujemo se samo u nacinima kako do tih ciljeva doci. Na Kosmetu je potrebno izazvati krizu vlasti Unmika, jer je njihova misija neuspesna, sto oni prikrivaju organizovanjem izbora i stvaranjem utiska da uvode demokratiju. Ucesce Srba u PAVK i Prelaznom administrativnom savetu samo im pomaze u tome. Tako legalizujemo ono sto radi medjunarodna misija, a sto nije dobro za Srbe.

Sta ocekujete od republickih izbora

- Ocekujem konstituisanje nove demokratske Republicke vlade koja ce na Kosovo gledati kao na problem koji mora biti resen, a ne kao na nesto sto služi za ubiranje politickih poena. Takodje, ocekujem da pocne ekonomski razvoj pokrajine i da nova Republicka vlada podrzi povratak Srba na Kosovo.

Bivši politicki vodja "OVK" Adem Demaci gostovao je ovih dana u Beogradu.

- Demaci je ostao dosledan stavovima zbog koji je tolike godine robijao. Medjutim, ono sto on zagovara, a to je nezavisno Kosovo, nije buducnost, jer bi stvaranje drzave na Kosovu izazvalo negativne posledice u celom regionu. Njegov boravak u Beogradu nije losa stvar, jer je Demaci gradjanin SRJ, bez obzira sto to porice i sve dok ima pasos ove drzave, treba da ima slobodu kretanja na njenoj teritoriji. Problem je sto Srbi nemaju slobodu kretanja na Kosovu, ali mi se ne smemo ponasati kao Albanci i

stavljati zabrane na bilo cije kretanje.

Razgovor Momčila Trajkovica i Bernara Kusnera

Sinoc su u Pristini, posle sedmomesecne pauze, ponovo razgovarali civilni administrator UN za Kosovo, Bernar Kusner i Momcilo Trajkovic, predsednik SPOT-a. Prema recima politickog savetnika g. Aledzandrosa Yannisa tokom trocasovnog razgovora bilo je reci o mnogim pitanjima, ali se uglavnom raspravljalo kako da se obezbedi ucesce Srba u opstinskim samoupravama na Kosovu.

U vezi sinocnog sastanka sa g. Kusnerom, g. Trajkovic, takodje, navodi da je, uglavnom, razgovarano o tome kako doci do srpskih predstavnika i na koji nacin formirati multietnicku vlast posle lokalnih izbora na Kosovu na kojima nisu ucestvovali Srbi.

"Mi smo izneli stav da ovdasnji Srbi ne mogu biti privezak u toj albanskoj vlasti. Izneli smo nase zakljucke u kojima se, izmedju ostalog, kaze da se sva resenja dogovore sa demokratskom vlascu iz Beograda. Zatim, da zajedno sa relevantnim politickim snagama Kosova i Metohije pronadjemo i kadrovska resenja i to samo za opstine u kojima su Srbi vecina. Za srpska podrucja koja nemaju opstinska sedista, odnosno koja pripadaju opstinama sa albanskom vecinom, trazili smo formiranje novih opstina i da na taj nacin srpsko stanovnistvo obezbedi svoju lokalnu vlast. Predložili smo, takodje, da se pronadju i instrumenti za zastitu od majorizacije. Ponovili smo i zahtev u vezi bezbednosti i stvaranja uslova za povratak prognanih sa Kosova. Zahtevali smo od g. Kusnera da uskoro organizuje i odrzavanje lokalnih izbora za Srbe u starim i opstinama koje bi se formirale. Tako bi dosli i do legitimnih predstavnika Srba na Kosovu. Zbog poremećenih odnosa predložili smo da Pristina ima svoju gradsku zajednicu koja bi bila sastavljena od srpskih i albanskih opstina i tada, na tom gradskom nivou, da nadjemo, da kazem, jednu dodirnu tacku za stvaranje multietnickih institucija vlasti. To bi se odnosilo i na druge opstine na koje se oslanjaju srpske sredine. Na taj nacin bi se stvorili uslovi da Srbi ovde ostanu i da Kosovo bude multietnicko. Dogovorili smo se da razgovore nastavimo tokom naredne sedmice.

Sigurni smo da cemo uz pomoc demokratske vlasti iz Beograda pronaci odgovore na pitanja o kojima razgovaramo sa g. Kusnerom", kaze g. Trajkovic.

****

Monahinja Zlata (Mitra) Stanisic je rođena 27. avgusta 1914 godine u Strpcu. Kao dete ostaje siroce i detinjstvo provodi u Bitolju, u sirotistu Episkopa Nikolaja zickog. Tu završava zanatsku skolu. Jos od rane mladosti ona se razgorela ljubavlju prema Hristu. Redovno je posećivala sveti hram i puno puta slusala besede episkopa Nikolaja.

Odmah po završetku skolovanja, sa svojih devetnaest godina (1933) odlazi u jedan od Makedonskih manastira. Dolaskom vladike Nikolaja na zicki episkopski tron sa njim je posao i veliki broj monastva medju kojima je bila i iskusenica Mitra. Svoje poslednje iskusenicke dane je provela u manastiru Veluce, a monaski cin je primila u manastiru Ljubostinji 1941. gde je episkop Nikolaj bio interniran. Monaski zivot je provela sluzeci Bogu u manastiru Veluce, a kasnije u Mrzenici. Pedesetih godina dolazi u manastir Sv. Vraca Kozme i Damjana u Zocistu. U svojoj 84-toj godini zivota, kao vec onemocala starica, dolazi u manastir Sv. Trojice kod Musutista pod okrilje mladog sestrinstva da tu u molitvi i pokajanju provede svoj ovozemaljski zivot. Nakon razaranja manastira Sv. Trojice juna 1999. i prelaskom sestrinstva u novoobnovljeni manastir Sv. Nikolaja u Konculu, juna 2000. godine, monahinja Zlata prozivljava poslednje dane svog ovozemaljskog zivota.

Dana 3. novembra 2000g., nakon teske i duge bolesti, monahinja Zlata je predala svoju napacenu dusu u ruke Gospoda svoga kome je citavog zivota sluzila.

INTERVJU SPECIJALNOG IZVESTIOCA UN PRASKOM LISTU "PRAVO"

Prag, 3. novembra (SENSE)

U intervjuu danasnjem broju praskog "Prava" specijalni izvestilac UN za ljudska prava u bivsoj Jugoslaviji Jirzi Dinstbir odbacio je kao apsurdan predlog medjunarodne komisije, koju je predvodio bivsi glavni tuzilac Haskog tribunala Ricard Goldston da se Kosovu da "uslovna nezavisnost".

"Ta komisija je iz rukava izvukla dokumenat u kome ima jedna cudnovata rezenica - izjasnjava se za nezavisnost Kosova, ukoliko se budu postovala prava manjina. To se ne sme ciniti, to je apsurdno stanovise", zakljucio je Dinstbir, ukazujući da se time "samo podrzavaju albanski ekstremisti koji teze velikoj Albaniji".

"Ukoliko hoce da ispuni Rezoluciju Saveta bezbednosti UN 1244, medjunarodna uprava na Kosovu ne sme vise da se boji da ostro nastupi protiv albanskih ekstremista", istakao je Dinstbir.

Izrazavajući zadovoljstvo zbog poraza politickog krila Oslobođilacke vojske Kosova (OVK) na subotnjim lokalnim izborima on je dodao: "Izbori su pokazali, ono sto dugo ponavljam: vecina Albanaca su postali taoci avanturista, finansiranih od narko-mafije, koji su dosli iz Zeneve, Minhena i drugih metropola sa

automatima i satelitskim telefonima i poceli iz sela da pucaju na jugoslovensku policiju i vojsku. Ovi su odgovorili sravnjivanjem sa zemljom citavih sela i time, u stvari, pomogli OVK. Albancima je preko glave da im vladaju oni koji su to sve skrivili, raspalili sukob, pri cemu su ubijali i 'neposlusne Albance' i iz domova oterali 200 hiljada ljudi i pokrali njihovu imovinu".

Ako hocemo da postujemo Rezoluciju 1244, nastavio je Dinstbir, moramo postupno da je sprovodimo. "Da se ne bojimo da ce albanski ekstremisti poceti da pucaju, da se ne bojimo da im oduzimamo ono sto su pokrali..". On je kritikovao i stav medjunarodne uprave na Kosovu koja je "olaksala etnicku cistku nealbanaca, proglasavajući je 'razumljivom osvetom' cime je podrzala zlocine".

NEPRIHVATLJIVA "USLOVNA NEZAVISNOST" KOSOVA

Ocenjujuci izjavu Ricarda Goldstona kao neprihvatljivu, DSS smatra da ovakvi predlozi predstavljaju bacanje prasine u oci i udaljeni su od realnosti

Demokratska stranka Srbije je juce ocenila da je "neprihvatljivo" da celnik Medjunarodne nezavisne komisije za Kosovo Ricard Goldston agituje da Kosovo i Metohija dobiju "uslovnu nezavisnost" i da jos trazi "radi ostvarenja ovog, samo njemu znanog oblika nezavisnosti, i pregovore u okviru balkanskog regiona".

Prema saopstenju DSS, "neosporno je pravo da se predlazu resenja, ali bivsi glavni tuzilac haskog tribunala Goldston ne moze da baca prasinu u oci i nudi resenja toliko udaljena od stvarnosti.

S obzirom na to da ne uvidja kakve su se sve promene dogodile u ovoj zemlji, Goldston previdja da njegov plan nije naisao ni na kakvu podrsku u Svetskoj organizaciji, gde je, i pre no sto je Jugoslavija ponovno primljena u Ujedinjene nacije, reseno da slicni predlozi nisu u skladu sa Rezolucijom 1244". DSS upozorava da se "nudjenjem nerealnih resenja, suprotnih dokumentima UN, nikako ne pomaze smirivanju situacije na Kosovu i Metohiji, niti stvaranju bezbednosnih uslova za zivot svih njenih gradjana.

Ovakvi predlozi su opasni i zbog toga sto se time indirektno opravdava sistematsko i organizovano proterivanje vise od 200.000 Srba sa Kosova.

Dok je bio na sluzbi u Hagu, Goldston je ostro kritikovao svaki oblik etnickog ciscenja, a sada etnicko ciscenje, cini se, zeli da legalizuje", saopstila je Informativna sluzba DSS.

Medjunarodni komitet Crvenog krsta

NASTAVLJA SE IDENTIFIKACIJA POSMRTNIH OSTATAKA

Beograd - Medjunarodni komitet Crvenog krsta prevezao je juce jos troje clanova porodica nestalih na Kosovu u Zvecan kako bi identifikovali ekshumirane posmrtno ostatke, saopstava MKCK.

Ova organizacija podseca da su porodicama nestalih krajem septembra i pocetkom oktobra, u Gracanicu i Zvecanu, pokazane fotografije odece pronadjene prilikom ekshumacija na Kosovu. U saradnji sa Udruzenjem porodica kidnapovanih i nestalih na Kosovu i Metohiji, MKCK je prevezao 220 ljudi da pregledaju fotografije, a 14 je izjavilo da su prepoznali odecu svojih nestalih clanova porodice. MKCK je troje od ovih ljudi ponovo povezao na Kosovo kako bi pogledali odecu, sto je rezultiralo dvema nepobitnim identifikacijama.

U septembru su na ovaj nacin identifikovani posmrtni ostaci jos tri osobe, a MKCK najavljuje da ce "nastaviti da podrzava porodice nestalih u njihovim zahtevima da dobiju odgovore o sudbini svojih najblizih".

S. B.

Srbi iz straha od osvete sve redje prijavljuju napade Kforu

IZRESETAN SRBIN

PRISTINA - Srbin Slobodan Jovanovic (50) ubijen je juce u centru Kosovske Vitine, u blizini Zelene pijace, na oko 300 metara od njegove kuce. Portparol Kfora Stiven Sapel saopstio je da je sedam osoba uhapseno u istrazi ubistva, ali da svih stotinak ocevidaca i patrole kosovske policije, koje su bile u blizini, tvrde da nije videlo napadace.

Jovanovic je pogodjen sa tri metka u grudi, a zbog teskih povreda preminuo je na putu za bolnicu.

Jugoslovenski komitet za saradnju za misijom UN uputio je protest komandi i Kfora i Unmika zahtevajuci da se pocinioci pronasu, napominjuci da je napad izvršen samo dan posle organizovanog pretresa srpskih kuca u Caglavici kod Pristine, kad je uhapsen Ljubinko Mitrovic, cija porodica vec treci dan ne zna gde se on nalazi.

Pre tri dana, u centru Kosova Polja dvojica Albanaca su nozem napali Jelisavku Pocucu (70). Iako je starici ukazana lekarska pomoc, napad nije prijavljen policiji, kao ni vise kradja, pljacki i obijanja iz straha od osvete, kazu u Centru za mir i toleranciju.

PARASTOS KRALJU PETRU DRUGOM KARADJOREVICU

Topola, 3. novembra

U crkvi Svetog Djordja na Oplencu, danas je u porodicioj grobnici Karadjordjevica održan parastos kralju Petru Drugom, koji su služili sveštenici sumadijske eparhije. Parastosu su prisustvovali pored ostalih i predsednik Skupstine opštine Topola Miomir Tadić i Miladin Gavrilović, upravnik Zaduzbine kralja Petra Prvog.

Postujuci istoriju naseg naroda i drzavu, tradiciju Srpske pravoslavne crkve, a u spomen na kralja Petra Drugog Karadjordjevica, predsednik SR Jugoslavije Vojislav Kostunica darovao je crkvi Svetog Djordja na Oplencu ikonu Presvete Bogorodice sa Hristom, koja je danas i osvestana.

Nastavlja se Golgota izbeglih Srba sa Kosmeta u Crnoj Gori

IZBACILI IH IZ BECICA, A SADA IM PRETE IZGONOM IZ KAMENOVA

Kamenovo, 6. novembra

Da li ce Osnovni sud u Kotoru, po zahtevu Velise Milasevica, navodno direktora odmaralista Kosovaca u Kamenovu, udaljenog od Budve pet kilometara, odavno napustenog, iseliti 35 porodica sa Kosmeta, odnosno 144 lica, od toga 47 dece, devet invalida i tri trudnice, znace se 10. novembra, za kada je Sud zakazao ovo iseljenje uz pomoc policije.

Isti Sud izbacio je te izbeglice, po zahtevu kraljevske Elektrodistribucije, iz njihovog odmaralista u Becicima, 30. marta, takodje uz pomoc policije.

U Kamenovu je utociste nasao i Dragan Knezevic sa porodicom. On kaze da su se, posle pet dana provedenih na kisi i vetru u Becicima, odlucili da se usele u napusteno i oronulo odmaraliste sindikata sa Kosmeta u Kamenovu.

- Cim smo se uselili, Velisa Milasevic, bivši funkcioner drzavne bezbednosti u Pristini, prekinuo nam je dovod vode i struje. Na nasu molbu, intervenisala je Skupstina opštine Budva, odnosno njen gradonacelnik Djordjije Pribilovic pa su struja i voda vracene posle dva dana, kaze Knezevic.

Ovde je i Danilo Cubranovic sa devetoro clanova porodice, prognanih iz Djakovice.

- Zalili smo se Komesarijatu za iseljena lica Crne Gore. Komesarijat za svakog izbeglicu dobija odredjeni novac od medjunarodne zajednice, a nama ga niko ne nudi vec 14 meseci, otkako smo stigli u Crnu Goru. Cim se steknu uslovi mi cemo se rado vratiti na svoja ognjista, iako su sva popaljena i srusena, prica Danilo Cubranovic.

Ovi nevoljnici, kako su nam rekli, trazili su pomoc na sve strane. Pisali su drzavnicima u Srbiji, ciji su drzavljanji, nadleznima u Crnoj Gori, nevladinim organizacijama, Crvenom krstu, ne bi li kakvu dobili pomoc.

Albanski teroristi su ih proterali sa Kosmeta u junu 1998. godine. Dolaskom u Budvu, ljudi su se kako-tako snasli.

- Deca su nam posla u skole, osnovnu i srednju, neki od nas su nasli privremena zaposlenja, a humanitarna organizacija "World vizn" nedavno nam je postavila platenike u Grblju, gde cemo uzgajati povrce. Nadamo se da ce se Komesarijat za izbegla lica Crne Gore vise okrenuti nama, da nam koliko-toliko ublazi golgotu i da nas spasi izbacivanja iz Kamenova, kaze Milena Radevic, u ime porodica Trifuna Terzica, Milice Stanisic, Ljiljane Lutovac, Milovana Andjelkovic, Sloba Vulcanovica, Rada Joksimovica, Rajka Pavicevica i ostalih.

Zapis iz sela Grace kod Vucitrna

DJACI POD SATORIMA U DVE SMENE

Grace, novembra

Nastava za osnovce sela Grace, u ataru opštine Vucitrn, ove skolske godine odvijace se u satorima.

Ispod krpenih krovova, koji propustaju kisu, pedestak ucenika u dve smene prate nastavu koju drze nastavnici - dobrovoljci iz Petrinje, Drvara, Zvecana i Kosovske Mitrovice. Uz dosta improvizacije nastavni plan se bez ikakvih skolskih ucila, laboratorija, kabineta, fiskulturne sale... "ispunjava", odnosno gradivo prelazi u tri satora koja su mestani ovog sela razapeli u skolskom dvoristu.

Skolsku zgradu su im albanski separatisti juna prosle godine prvo zapalili, a kasnije miniranjem potpuno urusili.

- Posle povlacenja nase Armije bili smo izlozeni oruzanim napadima Albanaca iz susednih mesta Stanovce i Cerkezi. Danonocno su kidisali na nase selo. Ispred razularenih mestana Stanovca i Cerkeza pokrenuli smo putovanje niz Sitnicu i Ibar u izbeglistvo ka centralnoj Srbiji.

Ljudi su poceli prosle godine da se vracaju pa nas sada ima oko 600 dusu, a vise od 1.500 nasih mestana je ostalo po raznim izbeglickim centrima sirom Srbije. Medjutim, pored problema koje imamo oko obnavljanja kuca za stanovanje, veliku brigu zadaju nam deca. Lane skolu nisu pohađjala, a ove smo odlucili, dok ne izgradimo novu skolsku zgradu, da im pod satorima osnujemo predavanja - prica nam Dragan Dimic, clan Odora za revitalizaciju i obnovu kuca u Gracu.

Ispred jednog od tri satora zatekli smo desetogodisnju Jelenu Dimic dok cekala da sa radom završi

prepodnevna smena. Kaze da je ucenica cetvrtog razreda. A pod satorom nastavnica Nevenka Tomazinic zavrsva cas. Na Kosovo je dosla pre pet godina iz Petrinje, sa majkom i jednogodisnjom kcerkom.

- U Gracu sam od pocetka ove skolske godine dobrovoljno, jer nemam drugo zaposlenje. Pre godinu i po iz Vucitrna, gde sam skoro tri godine zivela, kao i svi Srbi iz tog kraja krenula sam u izbeglistvo u Srbiju. U Nisu sam zivela kao podstanar i jedva sastavljala kraj s krajem. Sada u Gracu svakodnevno dolazim iz severnog dela Kosovske Mitrovice. Za pedesetak kilometara u jednom pravcu meni i mojim kolegama potrebno je u proseku tri sata - kaze nastavnika Nevenka Tomazovic.

- Od Mitrovice do Zvecana putujemo autobusom, od Zvecana do Priluzja nastavljamo putovanje vozom, a iz ovog srpskog sela kroz albanska mesta Stanovce, Cerkeze i Tomici voze nas autobusom vojnici iz Ujedinjenih Arapskih Emirata. Na toj sklopociji od autobusa sva su stakla porazbijana. Albanska deca nas svakodnevno na putu od skole i do skole ka Mitrovici kamenuju - kaze Nevenka.

Nadovezujuci se na njenu pricu nastavnica Cedomirka Mirkovic veli da na posao iz Mitrovice krece u sest sati ujutro a vraca se u sest posle podne.

- S obzirom na to da nastavu obavljamo u dve smene mi koji odradimo prvu cekamo da nase kolege zavrse nastavu posle podne i zajedno se vracamo kuci, jer smo uslovljeni Kforovim prevozom.

Medjutim, sve nam je to u drugom planu u odnosu na patnje ovih mestana.

Promrzli malisani nisu u stanju ni olovku da drze u ruci, a kamoli da pisu ili crtaju - kaze nastavnica Cedomirka Mirkovic.

- U pocetku je ispod ovih krpenih krovova bilo nepodnosljivo sparno, vrucina. Bilo je slucajeva da se deca onesveste pa smo vise truda ulagali na pruzanju prve pomoci ovoj deci nego na predavanja.

Milan Laketic
